

KMUI 38

BİLGİSAYAR PROGRAMLAMA

MATRIX İŞLEMLERİ

kaynaklar

- 1.Pratap, R. “Getting Started with MATLAB: A Quick Introduction for Scientists and Engineers”Oxford University Press, 2010.
- 2.Hunt, B.R., Lipsman, L.R. and Rosemberg J. M. “A guide to MATLAB for Beginners and ExperiencedUsers"Cambridge University Press, 2001.
- 3.Kubat, C. “MATLAB Yapay Zeka ve Mühendislik Uygulamaları” İkinci Baskı, Pusula Yayıncılık, 2014McGraw Hill, International Edition 2012.

İÇERİK

- Tanımlar ve terimler
- Özel matrisler
- Matris cebiri
- Determinant ve ters alma

- **Tanımlar ve terimler**

- Vektör, matris
- Element, indis
- "aynı tür matrixler"

Vektör

BİR VEKTÖR N ADET SAYI İÇEREN BİR SÜTUNDUR

$$\mathbf{A} = \begin{bmatrix} \mathbf{a}_1 \\ \mathbf{a}_2 \\ \mathbf{a}_3 \\ \dots \\ \mathbf{a}_n \end{bmatrix}$$

a_i ile gösterilen değerler
A vektörünün
elemanlarıdır

Matrix

MATRIX

M adet satır ve n adet sütun içeren bir dikdörtgen sayı dizisidir

$$\begin{bmatrix} \mathbf{a}_{11} & \mathbf{a}_{12} & \dots & \mathbf{a}_{1m} \\ \mathbf{a}_{21} & \mathbf{a}_{22} & \dots & \mathbf{a}_{2m} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ \mathbf{a}_{n1} & \dots & \dots & \mathbf{a}_{nm} \end{bmatrix}$$

a_{ij} ile gösterilen değerler A matrisinin elemanlarıdır

Matris örneği

$$\begin{bmatrix} 2 & 5 & 7 & 8 \\ 5 & 6 & 8 & 3 \\ 1 & 6 & 4 & 0 \end{bmatrix}$$

Bu matris 3 satır 4
sütundan oluşur

Buna 3×4 (3'e 4)
matris denir.

İkinci satır dördüncü sütundaki eleman
 $a_{2,4}$ ile simgelenir

- Özel matrisler

- satır / sütun matrisleri
- sıfır matris
- kare matris
- köşegen matris
- birim matris
- Simetrik matris
- Transpose
- Ortogonal matris

satır matris / sütun matris

Tek satırdan
oluşan bir matris
satır matrisidir.

$$\begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

Tek sütundan oluşan bir
matris sütun matrisidir.

$$\begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

Diğer adları: **satır vektörü** ve **sütun vektörü**

Sıfır matris

SIFIR MATRİSİ

$$\begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

Kare Matris

$$\begin{bmatrix} 2 & 5 & 7 \\ 5 & 6 & 8 \\ 1 & 6 & 4 \end{bmatrix}$$

KARE MATRİSLERİN
SATIR VE SÜTUN
SAYILARI EŞİTTİR

İşaretili elemanlar köşegen
elemanlarıdır

Köşegen matris

$$\begin{bmatrix} 2 & 0 & 0 \\ 0 & 6 & 0 \\ 0 & 0 & 4 \end{bmatrix}$$

KÖŞEĞEN MATRİS
KÖŞEĞEN DIŞINDAKİ
ELEMENLARI SIFIR OLAN
MATRİSLERDİR

Birim matris

Birim matris köşegen elemanları bir olan bir köşegen matristir.

$$\begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

Genellikle I ile simgelenir.

Simetrik matris

SİMETRİK MATRİS
TÜM ELEMANLARI

$A_{I,J} = A_{J,I}$
KOŞULUNU
SAĞLAYAN
MATRİSLERDİR.

$$\begin{bmatrix} 1 & -1 & 4 \\ -1 & 2 & 3 \\ 4 & 3 & 6 \end{bmatrix}$$

Transpose

M X N MATRİSİN TRASPOZU **A^T** İLE GÖSTERİLİR

- **A^T** **n x m** matristir,
- A'nın i'nci satırını A^T'nin ,i'nci sütunudur
(**i = 1,2,3, .. n**)

Transpose (2)

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 \\ 5 & 6 & 7 & 8 \\ 9 & 10 & 11 & 12 \end{bmatrix}$$

$$A^T =$$

$$\begin{bmatrix} 1 & 5 & 9 \\ 2 & 6 & 10 \\ 3 & 7 & 11 \\ 4 & 8 & 12 \end{bmatrix}$$

Ortogonal matris

ORTHOGONAL MATRIS

KENDİ TRASPOZUYLA
ÇARPIMI BİRİM MATRİS
VEREN MATRİSTİR

$$\mathbf{A} \times \mathbf{A}^T = \mathbf{I}$$

Özel matrislerin özellikleri

$$\mathbf{A} = (\mathbf{A}^T)^T = (((\mathbf{A}^T)^T)^T)^T$$

$$(\mathbf{A} + \mathbf{B})^T = \mathbf{A}^T + \mathbf{B}^T$$

$\mathbf{A}$ simetrik matrisse

$$\mathbf{A} = \mathbf{A}^T$$

$\mathbf{A}$ ortogonal matrisse

$$\mathbf{A} \times \mathbf{A}^T = \mathbf{I}$$